

ELOFIZETÉSI ÁRAK:

Fél évre . . 40 L — b.
 Egy évre . . 20 L — b.
 Egy hónap . . 7 L — b.
 Nyíltér sora . 6 L — b.
 Föld. feliratsora . 3 L — b.

SZÉKELY UJSÁG

Kézdivásárhely és Vidéke Gazdasági Egyesületének hivatalos lapja.

Megjelenik
 hetenként kétszer:
 a:ütörtökön és
 vasárnap reggel.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Soseaua Gen. Averescu-ut 4.

Felelős szerkesztő: Dr. I. Diószegi Ödön.

Kiadja a Societate Anonima Tipografia Targul-Sacuilor.
 Kézdivásárhelyi Könyvnyomda Részvénytársaság.

Segédszerkesztő: Kovács J. István.

Uj háboru a Balkánon.

A lausannei békekonferencián háborút főztek. — Angol-görög-török mozgósítás.

A lausannei konferencián elkészült a legfrissebb háboru. Előrelátható volt, a tárgyalások elfajult menetéből, hogy újabb háboruban pattannak ki a felgyülemlett egyenetlenségek és ezért bármennyire katasztrófálisak, nem érkeznek meglepetésszerűen azok a hírek, amelyek az új balkáni háborúról szólnak.

A Havas Ügynökség jelenti Rómából:

Török katonai körökben nagy az izgatottság, mert azt hiszik, hogy az átcsoportosított görög csapatok újból megkísérlik, hogy Tráciába behatoljanak.

Különösen az ad okot az izgalomra, hogy a Marica-menti határ a mudániai fegyverszünet megkötése óta nagyongyenge szövetséges különítményre van bízva. A görögök azt hiszik, hogy ha ez a tervük megvalósul, nagy hatással lesz a keleti politikai helyzetre.

A londoni lapok is érdekes híreket hoznak a kisázsiai katonai intézkedésekről. Állítólag a törökök a baliberderi vonalon nagy csapatokat vonnak össze és a hatodik török hadosztály indulásra készen áll.

Az egyes csapatoknak adott leszerelési parancsot visszavonták és ezeket a csapatokat Mossulba küldik.

Ezeknek a híreknek nem tulajdonítanak minden politikai körben nagy fontosságot, de tartanak attól, hogy a tervek megvalósulása olyan mozgalommá fejlődik, amit az angorai kormány nem lesz képes megfékezni.

Az olasz lapok szenzációs tudósításokban jelentik be a görög mozgósítást. Eddig már 30 ezer főnyi hadsereg indult el Nemirhisszár felé. A hadsereg főparancsnoka Pengalosz tábornok.

A lapok felfogása szerint a mozgósítás a lausannei konferencia eredménytelenségének következménye.

A Reuter Ügynökség most egy rendkívül fontos, mértékadó körökből kipattant hírt közöl.

Az angol földközi tengeri flotta parancsot kapott, hogy a keleti vizekre induljon, sőt állítólag a rendelkezésre álló angol hadihajók már el is indultak.

Politikai körökben Anglia beavatkozása is a lausannei konferencia sikertelenségének következménye.

Néra levelei.

Beszámoló 1922-ről.

Kedves Néném!

Az esztendő hátunk megett — sokat takar, sokat temet, — jó, hogy túl estünk már réta — s előttünk egy újabb létra, — melyen kuszunk, melyen mászunk, — tetejére még se látunk s éppen ez a boldogságunk, — mert például, ha azt tudnók, — hogy ez évben hova jutunk, — mielőtt beestelednék, — már előre keseregénk. — Hát ilyenkor az is szokás — előttünk a nagy számadás, — mit csináltunk, mit műveltünk, — a múlt évet hogy töltöttük? Ezek felett elmélázva, — kedves Néném esem gyászba, — mit bevettünk, ki is adtuk, — újlag kóduosok maradtunk. De mégis, ha sorra veszem, — megerőttem az eszem — sok van, amit megcsináltunk, — jó, hogy kibirta a hátunk.

Van jó járdánk, finom aszfalt — mindenki által magasztalt, — köves utcánk, szép főterünk, — mitől ne fájjon a fejünk. Van fölkarolt árvaházunk, — így kell, úgy kell, nem lármázzuk, — ispotályunk berendezve, — nehány fala repedezve. Benne most Röntgen sugároz — szépen fejlődik a város, — mikor fagy van, sohse sáros, — ögye főne azt, ki káros. Nagy hírünkön semmi csorba, — romjaink megvannak sorba, — a falak úgy meredeznek, — boldogsága ezer szemnek. Sétalrunk híre is nő, — benne pezsgő, eleven nő, — az előbbi hej megdrágult, — az utóbbi hej elárult, — ez már aztán szent-kegyelet, — nem is mondok tán egyebet. — A tüzoltók jól haladnak, — szinte reng belé az ablak — s ha parádéra kiállnak, — hol dobognak, hol dudálnak. A dalárda is csak halad, — dalolnak,

mint parancsolat — s ha tovább így igyekeznek, — az idén hangversenyeznek. Családi tűzhelyek körül — bizon kevés új pár örül — kárára az anyósoknak, — tavaly biz nem házasodtak. — Máshol megnőtt a ház gondja, — sűrűn kelepelt a golya, — míg bölcsőknél kelcsisigetők ének, — újat tapossák babakelengyének. — A Szivacs-társaság emberül csinálta — Dollárkirálynő a favorit máma — s mit megszüntettek bizon — leírni aligha bírom. — Elfogyott száztizennyolc kecske — megsütve, mint fájín flekkenecske — s az elnöknek egy-magába — százkilenc tünt el dombor hasába. — Mert végre mégis rettenetes — s pletykálni már nem is érdemes — így egy hölgy koszorú akadt — úgy híjják, hogy „Lakat” — itt török ki igazán a nyakad. Hát aztán megindult a fúzió — párolgó, füstölt illúzió — egy esomó eszme, egy rakás plán — a nagyfejűek üres asztalán. És végül a toronyba szól a nóta, — mutatja a villanyóra, — mutatja a vilanyfény — éltünk örök éjjelen. Beszámoló kedves Néném, — mint mindenki az év végén, — összeadás, kivonás — hej minusz a haladás. Új lett a lakáshivatal, — megszaporodott két pappal, — egyik kezén égi-ajtó, — a másik meg végrehajtó. — Eddig „pénzügyörök” — voltak — ezek is hej megváltoztak — kedvüket követendő gyász — régi pénzör: ma meg finác. — Aztán a kereskedelem — ez már aztán jövedelem — csődöt nem mondott még senki — a nagy 8-as jól ereszt. — A borbélyok is mind élnek, — mészároossal nem cserélnek, — emezek csak kiabálnak, — amazok meg sokat vágnak — s ha még ez soká így vezet — végül kivágják a rezet. — A „szomorú” társaságnak — öröme volt múlt vasárnap, — megszaporodott az asztal — egy malaccal s több új taggal.

Szóval kedves Néném látja, — mi sem maradtunk oly hátra, — haladunk, mint halad korunk — s kezd kifogyni a jó borunk. Halad minden a maga útján, — megfigyelhetjük a postán, — utolérjük a világot — Boldog újévet kívánok!

Azaz, hogy egy, aki régi, — ki az időt sohsem méri, — aki sohse nem változik, — csak megnőszülni habozik, — pedig tudja a publikum, — hogy ő maga egy unikum, — tudja a kő hol a hiba, — örök marad Tornyá Zsiga.

Néra.

U. i. Édes Zsuzsikámmal s a tündérkével annyira el voltam foglalva, hogy már régen írtam, de seba j kipótolom.

HIREK

Péntek, január 5.

— **Barcsa Miklós temetése.** Ma délután volt a temetése Barcsa Miklós volt törvényszéki bírónak, a város közönségének impozáns részvételével. Az öreg ur halála mindenütt, ahol ismerték őt, nagy részvétet keltett. Városunk társadalma egy puritán, jókedélyű, nemes gondolkodású férfit vesztett benne. A törvényszék megszüntetése óta állás nélkül volt, habár 1920-ban az összes tisztviselőkkel együtt ő is jelentkezett esküre, a román kormány nem helyezte vissza egyiket sem.

— **Meghívó.** A Magyar Dalárda tagjait ez uton kérjük, hogy f. hó 9-én, kedden este 8 órakor a ref. iskola helyiségében az énekkari próbák újbóli megkezdése végett pontosan megjelenni sziveskedjenek. *Vezetőség.*

— **Álarcos-bál.** Jan. 20-ikán tartja a Vegyes Ipartársulat álarcos mulatságát, melyre folynak az előkészületek.

— **Közygyűlés.** A Vegyes Ipartársulat j. m. 7-ikén, vasárnap d. u. 3 órakor tartja közgyűlését a tanácsháza nagytermében, melyre ezuton is meghívják a tagokat.

— **Az Erdélyi Segélyiroda** hivatali helyiségét Bukarestben a királyi palotával szemben kiinduló Str. Roseti folytatásában levő Str. Salcilor 5. és Caragiale 15. sz. a. sarokház II. emeletére helyezte át. Ugyanezen helyen három ujonnan felszerelt lakószobát is tudnak a fővárosban ideiglenesen tartózkodó ügyfeleiknek rendelkezésére bocsátani előzetes távirati értesítés alapján. Sürgőnycim: Protopopie Bukaresti, Caragiale 15.

— **Akik ellenszegültek a behívói parancsnak.** A hadügyminiszter a koronázás idejére tervezett hadgyakorlatokra elrendelte egyes csapatok mozgósítását s úgy intézkedett, hogy ezek a csapatok a teljes mozgósítási létszámra egészítsenek ki. A csapatok egy része, ugyisintén a legénységnek is egy igen jelentékeny százaléka nem tett eleget a behívói parancsnak. A behívói parancs iránt való engedetlenség miatt azon tiszték és legénységi állományban levő egyének ellen, kik a behívói parancsnak nem tettek eleget, a hadtestparancsnokságok eljárást tettek folyamatba. A katonai büntetőtörvénykönyv szerint súlyosan büntetik mindazokat, akik a mozgósítási rendeletnek nem tettek eleget. Tekintettel azonban arra, hogy számuk igen nagy, a hadügyminiszter rendeletben utasította az összes hadtestparancsnokságokat, hogy a büntető eljárást ezekkel szemben egyelőre függeszték fel.

— **Szinigazgatóból suszter.** Baróthy Jenőt jól ismerte Kézdivásárhely színházjáró közönsége is. Baróthy, aki egyébként egyike volt a

legkiválóbb vidéki színészeknek, később önállóította magát, színtársulatot szervezett és éveken át járta a kisebb vidéki városokat. Társulata tavaly még együtt volt, de a színházak fölött járó kedvezőtlen idők esőbe kergették társulatát és az feloszlott. Baróthy vagyonának megmaradt roncsaival új pálya után nézett. Szamosújváron társult egy eszmadia mesterrel és most tanulja a lábbeli készitést, mely valószínűleg jobban bevalik, hálásabb és jövedelmezőbb a mai viszonyok között, mint a színművészet.

Titokzatos történet.

Családomban történt. Sokszor emlegették s így maradt ránk ennek a titokzatos históriának az emléke.

X. . . város főutcáján, egy kis földszintes házban lakott özvegy Zúrányiné, tizennyolc éves leányával, Mariskával.

A feltűnő szép, karcsu termetű szőke leány bizony nem egy fiatal embert vonzott a házhoz.

Hja! akkor: 1848 ban, a fiatal emberek nem nézték csak a hozományt.

Az udvarlók közt volt egy fiatal ügyvéd, Heller Kálmán volt a neve. Nagyon tehetséges, nyílt szívű, bátor ifjú. Szerette a leányt őszintén, igazán, megkérte s megnyerte Mariska kezét és szívét.

Valóságos ideális pártnak tekintették őket az egész városban.

Az eljegyzés után a vőlegény mindennapos vendég lett a főutcai kis házban, amelynek ablakaival szemközt az utca másik felén egy cukrászda volt; ez képezte gyülekező helyét a város aranyifjúságának. Minden országos dolgot itt tudtak meg legelőbb s innen kelt szárnyra minden mende-monda. A Zúrányiek által kikoszorózott udvarlók is ide jártak, kíváncsi és irigy pillantásokat vetve a szemközt levő házacska ablakaira, különösen arra, amely a szép menyasszony szobájából nyílt az utcára.

Fürkésztek, fürkésztek a ház titkait, de abban csak irigylésre méltót találtak.

A vőlegény minden áldott délután ott ült az ablaknál, szemközt a menyasszonyával, aki valami kézi munkán dolgozott. Vidáman csevegtek, mint afféle boldog szerelmesek.

A régi, becsületes világban, mikor az emberek érzelmeikkel és cselekedeteikkel még nem zárkóztak el annyira a világ elől, mint most, nagyszerepet játszottak ezek az ablakmélyedések. Vagy két három arasz magasságu deszkapódium volt ahhoz az ablakhoz építve. Ezen állt a háziasszony vagy kisasszony varrósasztalkája s ő maga ott töltötte szabad idejét, kézimunkával, olvasással.

Akinek meg volt engedve helyet foglalni ezen a pódiumon, az már legbensőbb bizalmasa volt a családnak.

És Heller Kálmán mindennap ott ült ezen a pódiumon, szemközt a menyasszonyával. Látták a cukrászboltból. Tudták pontosan az órát, mikor érkezik és mikor megy el. Ha nem ült ott az ablakban, akkor bizonyos, hogy beteg, vagy meghalt.

Vagy tán van még valami egyéb is, ami a szerelmeseket elválasztja egymástól.

Van! . . .

Akkor legalább volt.

Hiszen ez a dolog 1848-ban történt! Soha ilyen szomorú karácsonyt! Soha ilyen szomorú ünnepszándót!

Semmi sem tudta úgy elválasztani egymástól a szerető szíveket, mint ez a gyászos, de örökké dicső numerus.

Elragadta a férjét hitvesétől, a fiút anyjától, testvérét testvérétől s a vőlegényt arájától.

Aggokat és nyomorékokat kivéve, sem becsületes ember, sem férfi otthon nem maradt.

A cukrászdából hiába leskelődtek a kíváncsiak, senkit sem láttak a szép Mariska ablakában. Heller Kálmán elvált menyasszonyától s ment oda, ahová a többi.

Ki tudja visszajö-e valaha!

*

1849. március 7-én kora hajnalban a mi kis menyasszonyunk arra ébredt föl, hogy valaki a mellékszoba ajtaját nagy robajjal becsapta.

A leány ijedten felült az ágyban. Mellette néhány lépésre a másik ágyban nyugodtan aludt

az édes anyja. A cselédnek tilos volt bejönni, amíg nem hívják s így nem is tudta elképzelni ki jár a lakásban.

Már azt kezdte hinni, hogy álmodott s visszafeküdt, midőn egy még zajosabb ajtócsattanás megreszkettette a falakat.

— Ki az? . . . — Kérdé a leánya rémülten s e pillanatban tisztán hallotta, mintha távolból egy kedves, ismerős hang háromszor kiáltaná feléje:

— Manka! Manka! Manka!

Végtelen öröm vett rajta erőt s legyőzte benne a félmet. Hiszen ez az ő vőlegénye. Ő szokta tréfásan „Manka“-nak nevezni. Tehát itt van! Megérkezett! A leánya egy ugrással kúnn termelt az ágyból. Hirtelen magára szedte pongyoláját, labacskaít papucsba csuszította s örömtől és izgatottságtól dobogó szívvel sietett vőlegénye elé. De amint a szoba ajtaját kinyitotta, lábai mintegy gyökeret vertek s rémült sikoltással összeroskadt.

Heller Kálmán honvédfőhadnagy egyenruhában ott állt előtte, a szoba közepén, halottalvány arccal mosolygott feléje, fehér kendővel bekötött homlokából pedig csakugy patkzott a vér. A sikoltásra felébredt Mariska édesanyja is és odafutott alélt leányához.

— Láttad mama? kérdé az, lassan magához térve s remegve simult anyjához.

— Kit?

— Őt! Kálmánt . . .

— Ugyan mi jut eszedbe, bohó gyermek, hiszen tudod, ő messze van!

— Nem! Ő itt van! Itt volt most, ebben a pillanatban. Szólt hozzám! A feje be volt kötve s a vér elöntötte arcát. Keressük őt mamá! Keressük, mert ő itt van a házban.

Zúrányiné hasztalanul iparkodott megnyugtani leányát, mert az lassankint nekihevülve, majdnem ingerelten követelte az anyától, hogy öltözzön fel gyorsan s jöjjön keresni a vőlegényét, aki meg van sebesülve és segítségre van szüksége.

Az egész házat felkutatták, hiába. A két nőcseléd még aludt s a kapu, mint rendesen be volt zárva.

Mariskának addig beszélt az anyja, hogy csak álmodt látott, míg a szegényke délfelé küsső lecsöndesedett, sőt ebéd után szokott helyére ült, az ablakban s majdnem alkonyatig kézimunkával foglalkozott.

Estefelé aztán annál erősebben tört ki rajta az izgatottság. Láz gyötörte s édes anyja elhívatta a házi orvost.

A doktor ur felette hamiskás arccal közeledett a beteghez s ingerkedni kezdett vele.

— Hát betegek vagyunk? Betegek? Ahelyett, hogy örvidenénk a vőlegény megérkezének?

Anyja és leánya szemeiket az orvosra meresztették.

— Doktor ur azt mondja, hogy vőlegényem megérkezett?

— Nos igen . . . Heller Kálmán.

— Ah! Tehát mégis igaz! Az Istenre kérjük doktor ur, mondja meg, hol van ő?

Most az orvos tekintett csodálkozva a két nőre!

— Hogy most hol van, azt nem tudom, de miért titkolják önök, hogy itt volt?

— Mikor?

— Egész délután ott ült Mariska kisasszonnyal az ablakban.

— Az orvos ur látta?

— Én is láttam és többen is láttuk a cukrászdából, de valószínűleg megsebesült a mi kedves Kálmán barátunk, mert a feje be van kötve.

Az öreg orvos e kijelentésére az anyán is erőt vett a rémülettel teljes aggodalom, nem birt többé a leányával, ki egyik ájulásból a másikba esett.

Reggel aztán levelet irt egy rokonának, ki együtt szolgált Heller Kálmánnal a 3 ik honvéd-zászlóaljnál s ez időtájt Szolnok környékén táborozott.

Mi történt leánya vőlegényével? Ha teheti Kálmán, jöjjön tüstént haza, mert „Manka“ beteg. Ha pedig valami baj van, értesítsék

azonnal, de őszintén. E levélre csak két hét múlva érkezett válasz, még pedig a rokontól.

Holmi kiméletes frázisok előrebocsátása után a levél így hangzott:

Március 5-én vitéz seregünk meghódította Szolnok városát. Kedves barátunk, Heller Kálmán, erős kardcsapást kapott a homlokára. Észméletlenül vitték el a harcterről s bár az orvos bizott a sebesült felgyógyulásában, a szegény fiu két nappal később, március 7-én hajnalban fél háromkor kilehelte hősi lelkét.

Bocsánat a szomorú hírről.

TANULÓLEÁNYT

fizetéssel azonnal felveszek. Szántó Gyula.

Sok pénzt takarít meg,

ha megkóstolja a

világosi öz. Grishaber Mórné
Erdélyszerte ismert borpincéjéből

érkezett jó **boraimat.** Nagyban vételnél zamatu — 8 leu.

Házhoz vive literenként 10 leu.

Özv. Jancsó Ernőné
dohányáruda, Kézdivásárhely.

Eladó: egy kőház,

mely áll 4 szoba, előszoba, fürdőszoba, konyha, kamara, mosókonyhából, 2 pincével, kuttal, mellékhelyiségekkel, disz-gyümölcsös és konyhakerttel. — A lakás azonnal átvehető. — Felvilágosítást ad e lap kiadóhivatala.

Eladó: 3 drb. hordó 1600, 1700 és 1800 literes, amit bornak, vagy esetleg szesznek lehet használni, 2 brb. új állapotban levő malomkő felszerelésével együtt, 1 körfűrész felszerelve és 1 drb. jó állapotban levő bornak, vagy szesznek alkalmas szivattyú. Tudakozódni lehet a kiadóhivatalban.

Egy vadonatúj **mahagoni hálószoba** helyszűke miatt eladó. Értekezni lehet:

Ifj. Szolory Sándornál, Kézdivásárhelyen.

Az **Erdélyi Bortermelőknél**

a Kézdivásárhelyi Takarékpénztár alatti

— pincéjébe több vagon igen kitűnő —

BOR
ÉRKEZETT.

Árak: 6.— 7.— 8.— és 9.— leu.

Az ozsdolai fogyaszt. szövetkezetbe **1 segéd felvétetik.** Ajánlatokat kérünk. Az Igazgatóság.

1 luxus szánkó

1 fogatu, eladó.

o Értekezhetni lehet a kiadóhivatalban. o

Egy jókarban levő 2 kövű **VIZIMALOM** hasznbérbe kiadó.

Értekezni lehet: TERLUNGAN MIKLÓS, BERECK.

Eladó egy jókarban levő nagy **férfi bunda és 2 pár csizma.**

— Értekezni lehet a kiadóhivatalban. —

Egy jó családból való, 4 középsikolát végzett fiú **tanulónak felvesz** Politzer Lajos, divatáru kereskedő.

Gelence községben, melynek lakossága 4000,

mozi és színelőadásokra

alkalmas helyiség, állandó színpaddal mindig bérlehető, esetenként megegyezés szerint. A helyiség 18 m. hosszú és 15 m. széles. A terem jól fűthető. Szíves meg- **Szöcs H. János és Józsefhez** keresések: intézendők, mint tulajdonosokhoz.

Törött aranyat és ezüstöt

készpénzért a leg- **veszek** vagy új magasabb árban **veszek** tárgyakra **becserélek.** S. KLEIN ZS. műorás és aranyműves. (Főter 33. sz.)